

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ ЖИТТЕВОГО УСПІХУ

для студентів

галузь знань 05 - соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 - соціологія
освітній рівень бакалавр
освітня програма Соціологія
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 20 /20__
Семестр 5
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладачі: доцент Бабенко С.С.

Продлонговано: на 20 /20__ н.р. ( ) « » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20 /20__ н.р. ( ) « » 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник(и):
Бабенко С.С. к.соц.н., доцент, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

(підпис) (Куценко О.Д.)
(прізвище та ініціали)

Протокол № 8 від «20» 08 2019р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «20» 08 2019 року №

Голова науково-методичної комісії (підпис) (Петренко-Лисак А.О.)
(прізвище та ініціали)

КИЇВ - 2019

1. Мета дисципліни – опанування сучасними теоретичними знаннями та вмінням оперувати результатами соціологічних досліджень життєвого успіху в різних соціокультурних контекстах, а також опрацювати можливості застосування цих знань у подальшій дослідницькій і аналітичній роботі

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні поняття та теорії формування і розвитку сучасної людини та складних суспільств, особливості взаємозв'язку соціального та біологічного в розвитку сучасної людини.

2. *Вміти* працювати з текстами, пов'язувати об'єкт соціологічного дослідження з довготрасним контекстом розвитку суспільства, співвідносити загальні та конкретні причини історичного розвитку, порівнювати суспільства різних історичних типів.

3. *Володіти елементарними навичками* пошуку та відбору релевантної інформації, критичного аналізу, співставлення різних позицій.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна відноситься до вибіркового блоку «Соціологія особистості та гендеру» і вводить студентство у тематику та стратегії досліджень життєвого успіху в сучасних суспільствах. На основі порівняльного аналізу соціокультурних контекстів опановуються сучасні методи соціологічного аналізу та досліджень життєвого успіху в різних типах суспільного порядку (модерного - американського, західноєвропейського, раянського; та перехідного – пострадянського, постмодерного), у різних професійних середовищах, скрізь призму гендерного та особистісного виміру (вікового та поколінського). Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування і розвиток сучасного професійного уявлення щодо стратегій життєвого успіху особистісному та соціальному вимірі в різних соціокультурних середовищах.

4. Завдання (навчальні цілі):

- оволодіти базовим соціологічним знанням про соціологічні індикатори та способи аналізу та дослідження;
- сформувати вміння здійснювати аналіз, знаходити та узагальнювати відповідну інформацію, враховувати її в аналізі проблем;
- розвинути соціальну чутливість до проявів соціальних проблем, критичне мислення.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:

- фк38. здатність працювати з текстами, формулювати та аргументувати свою точку зору, дискутувати, працювати в групах, деконструювати маніпуляції з даними та судженнями.
- фк40. здатність здійснювати соціо-демографічний аналіз, застосовувати статистичні, соціологічні, антропологічні, дані суміжних дисциплін до дослідження проблем особистості та шлюбно-сімейних відносин.
- фк41. здатність застосовувати теоретичні знання для оцінки та прогнозування тенденцій змін у поведінці людей в ситуаціях суспільної трансформації.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та порогові критерії оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання			
1.1	Знати результати сучасних соціологічних досліджень життєвого успіху, особливості соціокультурних та професійних контекстів реалізації життєвого успіху	Лекція, практичне	Опитування, КР, іспит	30
2.1	Вміти формулювати та аргументувати власні позиції щодо однієї з проблем курсу на матеріалі повсякденного життя, результатів психологічних та	Лекція, практичне, самостійна робота	КР, творчі завдання, підсумкова робота, іспит	25

соціологічних досліджень				
2.2	Вміти виявляти, аналізувати та інтерпретувати актуальні проблеми життєвого успіху в особистому, ціннісному та суспільному вимірі	Лекція, практичне, самостійна робота	Підсумкова робота, творчі завдання, іспит	25
3.1	Бути відкритими до міждисциплінарних комунікацій	Лекція, практичне, самостійна робота	Групова робота, творчі завдання	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1
ПРН46 демонструвати навички роботи з демографічними, психологічними, статистичними, порівняльними даними, особистісними документами, тестами	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Усна відповідь, опитування, індивідуальні та групові завдання (РН1.1, РН2.1, РН2.2, РН3.1) – 30 балів \ 18 балів.
2. Контрольна робота (РН 1.1, РН 2.1) – 15 балів \ 9 балів.
3. Підсумкова робота (аналітична записка, презентація) (РН2.1, РН2.2) – 15 балів \ 9 балів.

- підсумкове оцінювання: у формі іспиту (*40 балів \ 24 бали*), РН1.1, РН2.1, РН2.2.

- умови допуску до іспиту: Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 36 балів* протягом семестру за поважних причин, для одержання допуску до іспиту обов'язково подати письмові роботи – відпрацювання пропущених занять (завдання до самостійної роботи) з кожної невідпрацьованої теми дисципліни та підсумкову письмову роботу (аналітична записка та її презентація)

7.2 Організація оцінювання:

1. Усна відповідь на семінарах – теми 1-9.
2. Контрольна робота – після теми 5.
3. Підсумкова робота – протягом роботи над темами 6-9.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

Номер та назва теми	Кількість годин		
	Лекц.	Практ.	С/Р
1. Життєвий успіх у сучасних суспільствах: соціологічний вимір.			
1. Поняття про життєвий успіх. Особливості дослідження життєвого успіху в психології та філософії	4	4	8
2. Специфіка соціологічного дослідження життєвого успіху	2	2	4
3. Життєвий успіх в західній культурі (суспільство Модерну сер. XX ст. – суспільство постмодерну на поч. XXI ст.)	2	2	4
4. Життєвий успіх в культурі радянського та пострадянського типу суспільств	2	2	4
5. Соціологічні дослідження життєвого успіху в Україні: показники та вимірювання	2	2	4
<i>Контрольна робота</i>		2	4
2. Соціокультурні середовища життєвого успіху			
6. Професійні середовища життєвого успіху	4	4	6
7. Гендерний вимір життєвого успіху	2	4	6
8. Віковий вимір життєвого успіху. Покоління та життєвий успіх	2	2	6
9. Вимірювання життєвого успіху. Соціологічний практикум	6	10	14
	26	34	60

Загальний обсяг 120 год, в тому числі:

Лекцій – 26 год.

Практичні заняття - 34 год.

Самостійна робота - 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. *Бабенко С.С.* Соціальне сприйняття життєвого успіху: соціокультурна проєкція соціальних нерівностей / Бабенко С.С // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна [Текст]. - Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна. - № 999, вип. 30. - 2012. - (Соціологічні дослідження сучасного суспільства : методологія, теорія, методи). – С. 99-108.
2. *Злобина Е., Бевзенко Л.* Образи успеха: опыт визуального исследования. - К., ИС НАН Украины, 2012, - 236 с.
3. *Головаха Е.И., Сохань Л.В., и др.* Психология жизненного успеха. Опыт социально-психологического анализа преодоления критических ситуаций – К.1995. – 150 с

Додаткова:

4. *Бабенко С.С.* Жизненный успех: интерпретации, стратегии, практики (социологический анализ) // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Сер.: Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. – 2004. – № 621. – С. 158-165.
5. *Гудзенко О. З.* Реконфігурація практик концептуалізації концепту «успіх» у полі української соціології // Актуальні проблеми філософії та соціології 2015 №4, С. 55-19 http://www.apfs.in.ua/v4_2015/13.pdf
6. *Барсукова С.Ю.* Модели успеха женщин советского и постсоветского периодов: идеологическое мифотворчество // Социологические исследования. 2001. №2. доступно на http://socis.isras.ru/SoelsArticles/2001_02\Barsukova.doc
7. *Бевзенко Л.* Життєвий успіх, цінності, стилі життя Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2007. – №4. – с.132-151
8. *Бевзенко Л.* Зміст життєвого успіху: соціально-культурологічний контекст // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2000. – №1. – с.34-51
9. *Дубин Б.* Успех по-русски // Мониторинг общественного мнения. Экономические и социальные перемены. – 1998. – № 5(37). – С. 18-22
10. *Здравомыслова О.М., Шурьгина И.И.* Выжить или преуспеть: представления старшеклассников о своих жизненных шансах // Кто и куда стремится вести Россию?.. акторы макро-, мезо-, и микроуровней современного трансформационного процесса / под общ. ред. Т.И. Заславской. – М.: МВШСЭН. 2001. – С. 366-374
11. *Левада Ю.А.* От мнений к пониманию. Социологические очерки 1993-2000. – М.: Московская школа политических исследований, 2000 – с. 467-548.
12. *Мансуров В.* Российские врачи: гендерный аспект 79-86// Профессии.doc. Социальные трансформации профессионализма: взгляды снаружи, взгляды изнутри \ под. ред. Е.Ярской-Смирновой, П.Романова. М., 2007. – С.
13. Молодежь: ориентации и жизненные пути (на материалах социологического исследования в Советской Прибалтике) / Отв. ред. М.Х. Титма. – Рига: Зинатне, 1988. – 204 с.
14. Неформальная экономика. Россия и мир / под ред. Теодора Шанна. – М.: Логос, 1999. – 576 с.
15. *Петухов В.* Новые активные русские: жизненные приоритеты, социальная мобильность, понимание успеха [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.e-executive.ru/publications/analysis/article_1423/
16. *Попова И.* Профессия и карьера в стратегиях занятости женщин и мужчин// Профессии.doc. Социальные трансформации профессионализма: взгляды снаружи, взгляды изнутри \ под. ред. Е.Ярской-Смирновой, П.Романова. М., 2007. – С. 87-110
17. *Пушкарева Н.* Этнография современной российской науки: гендерный аспект// Профессии.doc. Социальные трансформации профессионализма: взгляды снаружи, взгляды изнутри \ под. ред. Е.Ярской-Смирновой; П.Романова. М., 2007. – С.111-132
18. Согомонов А. "Культура шанса": две интерпретации "простой" современности [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.tsogu.ru/media/files/2011/11_14/vedomosti-22.pdf
19. Согомонов А. Ю. Генеалогия Успеха и Неудач. – М.: Центр социологического образования ИС РАН, 2005. – 384 с.
20. Согомонов А.Ю. Успех в картине мира профессионалов // Россия: трансформирующееся общество / под ред. В.А.Ядова. – М.: "КАНОН-пресс-Ц", 2001. – С. 398-414
21. *Сукова В.* Гендерный анализ рекламы // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2002. – №2. – С. 176-182.